Jsem si jist, že jak jsme vyrostli jako národ, tak i význam Národní rady vzroste. Bude jejím posláním, aby byla svědomím československého národa.

President republiky T. G. Masaryk
při návštěvě v NRČ. 12./XII. 1919.

SEBEOBRANA ČECHOSLOVÁKŮ A NÁRODNÍ RADA ČESKOSLOVENSKÁ.

Napsal

Augustin Seifert,

ředitel kanceláře Národní rady československé.

Otisk z „Čechoslováka" roč. III.

II. vydání.

V PRAZE 1925.

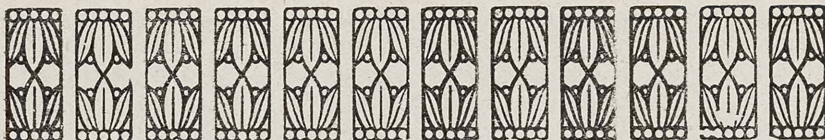
Nákladem Národní rady československé.

Praha I.,

Valentinská 1.

Národní rada československá, Praha I., Valentinská 1.
Moravská odbočka Národní rady československé, Brno, Nám. svobody 16.
Slezská odbočka Národní rady československé, Opava, Rybí trh, 8.
Slovenská odbočka Národnej rady československej, Bratislava, Ondrejská 11.
Karpatoruská odbočka Národní rady československé, Užhorod.

Návštěvy nejlépe 10 — 12'30 hod.

Augustin Seifert:

SEBEOBRANA ČECHOSLOVÁKŮ A NÁRODNÍ RADA ČESKOSLOVENSKÁ V PRAZE.

Jsem si jist, že jak jsme vyrostli jako národ, tak i význam Národní rady vzroste. Bude jejím posláním, aby byla svědomím československého národa.

President republiky T. G. Masaryk při návštěvě NRČ. 12. XII. 1919.

Epochální ruská vítězství za osvobozovací války rusko-turecké přičinila podstatně ke *sblížení bývalých soků z r. 1866*, a za rok po neblahém kongresu berlínském dovedl už Prušák Bismark ve službách Vilémových s Maďarem Andrássym ve službách Franz-Josefových shodnouti se spolkovou smlouvou také o »Drang nach Osten«, při čemž i na vše ostatní krvavě bylo pamatováno... *Výbojný pangermanism* zvedal pak stále mocněji hlavu, používaje jako svých pomocníků imperialistických choutek Vídně a Budapešti, kde v odpovědných kruzích Berlín stal se modlou.

Jako první oběť tohoto agresivního výboje vyhlédnuti Čechoslováci, byť za nejisté dosud situace bylo nutno voliti prostředky různé a nenávistný plán rozmanitě maskovati.

V rozhodujících kruzích vládních *ve Vídni* nebývalo déle dvou století žádného muže české národnosti (stejně jako při vedení germanisující habsburské armády) a po vyhlášení pseudokonstituce byli od r. 1848 za celých 30 let toliko dva vlažní Češi jmenováni ministry na episodu 7 měsíců r. 1871! Veškeré úřady, hlavně ústřední, byly obsazeny výhradně bezohlednými nepřáteli českého národa, kterým v Rakousku germanisace (podobně jako v Uhrách maďarisace) byla důležitější nežli služba sama. Vznikající novověké školství bylo dosud v nepoměrné nevýhodě vůči favorisovanému školství německému; zejména za dob zvýšené germanisace 1871—1879 vybíjel se »furor teutonicus« proti Čechům hlavně zřizováním nesčetných německých nadbytečných škol, do kterých pak byly tlakem byrokratickým a kapitalistickým naháněny také dítky české; zřizování českých škol zatím soustavně ovšem a úmyslně zanedbáváno.

Největší tyto nedostatky jevily se v *národnostně-smíšených* pohraničních krajinách Čech, Moravy a Slezska. K tomu dlužno míti na paměti, že právě v tomto pohraničním území, kde byly

k tomu výhodné podmínky přírodní (uhlí, voda, železniční spojení), vznikl vlivem šťastné časové konjunktury na počátku XIX. století z tamních řemeslných živností průmysl tovární; tento průmysl rychle zmohutněl a noví boháči výhradně skoro dali se do služeb všemocné germanisace, v Rakousku tehdy tak módní a všeobecné ode dvora císařského až do posledního byrokrata v civilu, stejně jako v uniformě vojenské. Naproti tomu v ryze českém vnitrozemí, jež mělo ráz více agrární a vládami všemožně bylo odstrkováno, jak vidno také z politiky dopravnické, se rozvoj průmyslu někde až o půl století opozdil. Podobné poměry jako v průmyslu vyvinuly se v územích národnostně-smíšených ve velkém obchodě, jehož internacionální představitelé sloužili ze zisku týmže germanisačním tendencím vládním. Také velkostatky ještě v důsledcích bělohorských konfiskací majetku české šlechty a vývoje dalšího byly v rukách nepřátelských. A tak sociálně slabý český člověk v těch krajinách, dělník německých továren, úředník podřízené kategorie, řemeslník a obchodník bez potřebného provozovacího kapitálu i zemědělec s nedostatečnou výměrou půdy byli vesměs značně hospodářsky závislí na obklopujícím je tady kapitálu německém a státním aparátu germanisačním.

Německá panovačnost nesmiřitelně byla dotčena, když r. 1879 hrabě Taaffe počal jednati s českými politickými vůdci a potom povolal do svého kabinetu jednoho českého ministra (dra Pražáka)! Ani současné schůzky Franze Josepha s Vilémem v Gastýně a Bismarka s Andrássym ve Vídni k uzavření dvojspolku neuklidňovaly bojovnost německou. Lživé zprávy o »utlačování« německého živlu v Rakousku, ano dokonce o »slovanské éře vládní« rozvířila velemocná tehdejší vídeňská žurnalistika po celém světě, a to s úspěchem za úplné bezvlivnosti tisku českého. Německou žurnalistikou touto, prolhanou a zkorumpovanou, vyvrcholil vůbec rakouský — velkoprůmysl; žurnalistika maďarská byla jejím učelivým žákem v desinformování světa . . . Ještě hůře bylo, když povoleno bylo českým poslancům, vstupujícím po dlouhých letech pasivní oposice do tehdejší rakouské říšské rady ve Vídni, podati státoprávní ohražení se stanoviska státního práva českého a když se pak počalo jednati o provedení částečné národní rovnoprávnosti v některých úřadech a o rozdělení Karlovy utraquistické university v Praze (založené 1348 Karlem IV. pro Čechy) na českou a německou.

Prvým signálem k novým výbojům germanisačním bylo, že Němci zřídili hlavně k boji proti Čechům v květnu 1880 spolek »Allgemeiner deutscher Schulverein« s hlavním sídlem ve Vídni, nemajíce dosti na posavadních výhodách státní germanisace a také na svém nepoměrném předskoku zřízením nadbytečných německých škol v letech české pasivní oposice proti rakouskému centralismu a pseudokonstituci. Rovněž za sčítání lidu r. 1880 využívala německá agitace všech nejkrajnějších prostředků, aby

v rubrice t. zv. »jazyka obcovacího« (místo národnosti) skutečný stav věci co nejvíce zkreslila na prospěch počtu »Němců«.

Za takových poměrů bylo zjevno, že se zlým sousedem německým nelze vyjíti jinak, nežli: postupně krok za krokem sledovati jeho práci a v mezích možnosti pomáhati *utlačovaným českým sourodákům* v takových místech, kde žili oproti počtu obyvatelstva německého v lokální menšině, zůstávajíce bez ochrany místních úřadů obecních i dozorčích orgánů státních. Tak došlo v prosinci r. 1880 k založení spolku »*Ústřední Matice školská*« v Praze. Z malých příspěvků členských, z drobných sbírek a darů, později také z odkazů širokých vrstev českého lidu zakládána řada českých mateřských opatroven i škol obecných, potom i měšťanských a středních všude tam, kde školy takové byla potřeba pro místní české dítky, ale kde buď zřízení školy veřejné bylo po celá léta (!) úmyslně rozhodující byrokracií německou protahováno, nebo kde prozatím nebyla některá zákonem předepsaná náležitost, aby mohla býti tam zřízena hned škola veřejná. Příkladem byly tu četné místní spolky a matice školské, jež už od r. 1872 jako nezbytné opatření národní svépomoci byly zakládány v jednotlivých městech s převahou německou. Z 90 procent byly tyto české školy ÚMŠ. zřizovány pro dítky českých dělníků; časně z rána odcházeli rodičové do německých továren a dolů do těžké práce za bídnou mzdu a chtěli míti postaráno o českou výchovu svých dítek, odolávajíce většinou statečně lákavým nabídkám svých německých zaměstnavatelů. Na jeden — a to nejdůležitější — moment dlužno při tom poukázati: do škol Ústřední matice školské a podobně do škol družících se k ní českých matic místních nebylo nikdy přijímáno jiných dítek nežli *českých rodičů;* naproti tomu založen byl »Allgemeiner deutscher Schulverein« právě naopak (při saturování Němců nadbytečným počtem škol veřejných) ke zjevnému poněmčování dítek českých. Byl proto zjev zcela běžný, že dítky takové německé školy po celý rok nechápaly zcela ničeho ze školního vyučování, poněvadž neznaly ani jediného slova německého; jejich rodičové dali je totiž do škol německých toliko na bezohledný nátlak německých zaměstnavatelů, a to nejednou velmi neradi; z takových dítek, kulturně a mravně zaostalých, poněvadž nechápaly předmětů vyučování, rekrutovali se lidé nejednou veřejnosti obtížní, jak jest ostatně pochopitelno.

Štvanice nesvědomité německé žurnalistiky, která se v Rakousku proti Slovanům neštítila nikdy soustavných lží a překrucování, a infikovala i nesprávné úsudky ciziny, zavinily mnoho zla ve vývoji poměru česko-německého obyvatelstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Poctivé tehdy znovu uplatňované snahy českých poslanců o dohodu a ochranu obou národností byly Němci zpupně odmítány. Tak stalo se na př. r. 1883 na sněmu v Čechách, kdy vznesen byl německými poslanci nepřijatelný požadavek, aby zkonstruováno bylo dokonce — zvláštní správně od-

dělené území »německé« (t. zv. »uzavřené« českému živlu a všem jeho právům národním), ačkoli bylo zjevno, že takového umělého území německého v Čechách ani na Moravě a ve Slezsku nikdy nebylo a není právně ani fakticky. Běželo při tom o úplné *poněmčení* sociálně-slabších občanů českých a o přípravu území tohoto »pour le roi de Prusse«. Roku 1884 následoval dokonce na říšské radě ve Vídni návrh německého poslance hraběte Wurmbrandta na uzákonění — *státní němčiny* proti výslovným ustanovením základního státního zákona o rovnoprávnosti (theoretickým ovšem, jenom na papíře). Hned po té na zemském sněmu v Praze učinil německý poslanec Herbst návrh na *rozdělení* okresů podle národnosti za účelem vytvoření base pro pruskou všeněmeckou propagandu, ač věděl, že ryze německých okresů vůbec nebylo. Docházelo i k násilnostem proti Čechům v těchto pohraničních místech české vlasti, kde byli Němci dočasně ve většině. Stačilo vyvěsiti zemský prapor (který byl zároveň i českým národním odznakem zemivěrného obyvatelstva autochthonního), aby byly školy a domy české úplně demolovány německou luzou za vedení německé místní »intelligence« a za tupé pasivnosti dozorčích úřadů rakouských. Požádati v tamním veřejném restaurantu česky za občerstvení nebo nocleh, znamenalo nedostati vůbec ničeho, ne-li něco horšího. Spolek český, který tu chtěl uspořádati přednášku, divadlo, koncert nebo taneční zábavu, nedostal v celém takovém městě žádného lokálu. Bezbranní účastníci českých slavností a výletů — také ženy a děti — byli přepadáni a zbiti do krve. Pomoci a ochrany u bezpečnostních úřadů státních nebylo se možno dovolati neb alespoň nikoli včas a němečtí výtržníci ani nezjištěni nebo nestiháni, jakoby na povzbuzení k ještě větší agitaci protičeské . . . Vedle útisku sociálního vzhledem ke kapitálové převaze německé přibyl zde ještě soustavný útisk národnostní.

K tomu všemu začali Němci zakládati ještě nové *výbojné germanisační spolky* (»Bundy«) pro jednotlivé české země nebo jejich národně-smíšené části. Tu teprve došla Čechům konečně trpělivost: viděli, že na prohnilé Rakousko, jeho papírové zákony a německou reakční byrokracii nemohou se nijak spoléhati, nýbrž, že jedině *svépomoc a sebeobrana* může přivésti nápravu. Tak došlo postupně ke zřízení řady *obranných spolků českých* jako jsou: Národní jednota severočeská a pošumavská v Praze, Národní jednota v Brně a Olomouci, Matice opavská v Opavě a Matice osvěty lidové ve Slezské Ostravě, jakož Národní jednota slezská v Praze, které založily celkem několik tisíc místních odborů hlavně na národním rozhraní své oblasti. V místech národnostně-smíšených skoro všude vystavěn Národní dům nebo Sokolovna, kde by se soustředil národní a společenský život české místní menšiny, zakládány české záložny a svépomocná družstva k hospodářskému a finančnímu posílení tamních Čechů. Výsledky usilovné a obětavé práce takové byly požehnané. Přes to, že bylo nutno potřebné prostředky finanční sbírati obtížně z dobrovol-

ných darů v české veřejnosti zatím, co německé výbojné Bundy stejně jako Schulverein oplývaly prostředky z Rakouska i z Německa, postupováno bylo v organisaci pomoci utlačovaným menšinám českým vytrvale a úspěšně. Také jednoty »Sokol« s četnými svými tělocvičnami a rušným životem národním, místní České besedy a jiné organisace pomáhaly velmi vydatně při práci obranné proti úsilovné germanisaci.

Obtížnější byla práce obranná *u Slováků,* kteří administrativně byli závislí na ústředních orgánech v Budapešti a trpěli od Asiatů těchto nevýslovně ďábelskou přímo maďarisací po všech stránkách veřejného i soukromého života daleko více ještě nežli Čechové v Rakousku — přes veškerá »papírová« ustanovení národnostního zákona z r. 1868. Po rozpuštění Matice slovenské r. 1875 a konfiskaci všeho jejího jmění za vlády Kolomana Tiszy a po nekonečné řadě persekucí slovenské školy za ministrů Treforta, Wlassicse, Csákyho a j. i slovenské žurnalistiky, věrné národu, v důsledku zesílené maďarisace vlivem Apponyiovým v letech 90tých, (nežli došlo nově k jejímu poslednímu stadiu před 14 lety) nastává na Slovensku konečně obrat k lepšímu hlavně ve trojím směru: Jednak založena 1896 v Praze »*Československá jednota*« jako pomocný spolek pro hospodářské povznášení Slováků, která rozvíjí úspěšně svou všestrannou činnost; také její každoroční porady v Lázních Luhačovicích na moravsko-slovenských hranicích buďte připomenuty. Dále je to osvěžení nezávislé národní žurnalistiky slovenské, pronikající přese všecky persekuce. Posléze jsou to slovenští reemigranti, kteří se po letech tuhé práce v Americe vracejí hlavně ze Spojených Států severoamerických na Slovensko, přinášejíce si značné národní uvědomění a sebevědomí proti maďarskému vykořisťování a ukrutnému útisku své národnosti. Tak símě svobody a osvětového i hospodářského rozvoje klíčí znenáhla i na Slovensku a také touha po česko-slovenském sjednocení nabývá konkretnějších forem přes veškerou nepřízeň politických poměrů následkem říšského dualismu rakouského a uherského.

Při pracích na obranu národa ukazovala se stále víc nezbytnost, aby veškerá obranná činnost matic a jednot uvedených byla soustředěna účelně *ve společném středisku,* odtud jednotně vedena a v těch směrech, kde bylo třeba, i doplňována. Také roztříštěnosti československého života politického bylo žádoucno čeliti a prostředkovati v zájmu jednotného postupu zvláště za nastalých truchlivých pměrů národně-politických po novém rozmachu vše-německého hnutí: toto hnutí s krajní bojovností zvedlo totiž hlavu r. 1897 po vydání t. zv. jazykových nařízení, jimiž mělo býti dopřáno české většině obyvatelstva v Čechách a na Moravě částečné rovnoprávnosti v některých úřadech státních. Když pak na zakročení Vilémovo z Berlína věrolomný císař Franz Joseph dal zrušiti v říjnu 1899 t. zv. jazyková nařízení a obnovený germanisační rozmach v Rakousku stal se přímo hmatatelný ve státních

úřadech i ztrátami národního majetku zvýšeným zakupováním velkostatků a průmyslových objektů výbojnými Němci, kteří také při různých volebních akcích vykazovali úspěchy, zaviněné dočasnou českou nepohotovostí, — nastal kritický okamžik probuzení českého národního svědomí. Z rozhodnutí společné schůze českých poslanců byla založena »*Národní rada česká*« *v Praze* jako orgán jednotné vůle národní. Rozhodná oposice českých zástupců parlamentních proti rakouské vládě ve Vídni a organisace oposičního hnutí i v širokých masách lidových, hlavně samosprávných zastupitelstvech okresních a obecních, bylo první heslo. S tímto heslem sešla se za předsednictví chefa Českého klubu poslaneckého dra. Em. Engla v červenci 1900 první schůze Národní rady české na radnici pražské, kdež proslovil v tomto smyslu řeč dlouholetý zemský a říšský poslanec JUDr Josef Herold. Avšak k žádoucímu vybudování Národní rady české došlo teprve po překonání sporů politických stran, kteréžto spory vadily věcné práci až do konce roku 1904. Za předsednictví posl. dra Herolda a po jeho smrti r. 1908 dále poslance JUDra. Jaromíra Čelakovského (profesora české university Karlovy) a po té poslance JUDra. Jana Podlipného (bývalého starosty pražského a České obce Sokolské) vybudována NRČ. přes veškeré nepříznivé podmínky a nedostatky jako *celonárodní ústředí svépomocné*. Stalo se tak ovšem bez veřejnoprávní autority a pouze na základě dobrovolné národní discipliny a svépomoci, kterou vyvolal krutý rakouský a maďarský útisk. Všecky síly a mohutnosti národní doma i za hranicemi zemí koruny české spojovány ke konkretní práci pro společnou všem Čechoslovákům věc národní. Všenárodní souručenství toto, neznající rozdílů stran politických nebo směrů náboženských nebo kastovních, mělo svůj ústřední sekretariát v Praze a zemské odbočky v Brně, Opavě a ve Vídni (jako tehdejším ještě sídle ústředních úřadů a institucí říšských; jinak ovšem NRČ. z českého stanoviska státoprávního důsledně považovala Vídeň a Rakousko za cizinu, jak vidno také ze všech jejích publikací).

Po stránce programové přejala Národní rada čes. na prvém místě péči o uskutečnění státního práva a samostatnosti bývalých zemí koruny české jako nejvyšší všenárodní ideál a tudíž také vedení boje proti umělé centralisaci rakouské a proti všem rakouským záměrům reorganisovati ústavu a vnitřní správu. Ruku v ruce se vším rakouským šla ovšem germanisace stejně jako v Uhrách centralisací utužována maďarisace, ačkoli nemorálnost tendencí těch byla zjevna prostě už z fakt, že v Rakousku Němci a v Uhrách Maďaři tvořili přibližně jenom $^{1}/_{3}$ (tedy menšinu) obyvatelstva tamního, jehožto $^{2}/_{3}$ (tedy většina), měly býti násilně zgermanisovány zde a tam zmaďarisovány; právě tato nemorálnost, jaké nebylo ve světě nikde, zavinila 1918 k radosti všech ujařmených národů spravedlivý pád habsburské říše nepravostí. Proto bylo nutno domáhati se uplatnění práv jazyka českého

v úřadech i životě veřejném a souběžně s tím také povolání češtiny znalých úředníků do všech kategorií služby státní; za tím účelem bylo především třeba vésti také soustavnou evidenci nedostatků ve směrech těchto. Rovněž všenárodní zájmy kulturní a hospodářské sledovány při objevujících se problémech časových. Velká byla skupina otázek, jež se týkaly života a potřeb 3,000.000 Čechoslováků, žijících *v národnostně-smíšených územích* (t. zv. vlastin) v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku, jakož i v Rakousích a zejména ve Vídni; vždyť jen ve Vídni samé žilo více než 500.000 Čechů, o jichžto národní potřeby bylo nutno starati se cestou svépomoci, jak především činil záslužně Spolek pro vydržování českých škol »Komenský« ve Vídni už od r. 1872 za stoupajícího protičeského fanatismu všech činitelů úředních i ostatních! Pro důležité tyto interesy obrany československých národních příslušníků, potřebujících nutně pomoci, stala se NRČ. v Praze via facti i organisačně rovněž společným ústředím jako vyvrcholení československé sebeobrany všenárodní. *Právě na kritickém národnostním rozhraní* území jmenovaných, kde Čechoslováci zastavili konečně postup nepřítele už skoro před tisícem let, lpí veškeren československý národ *celým srdcem a vší duší svou:* neboť tam jest dnešní fronta obrany československé vlasti, kde Čechoslováci chtějí zadržeti další pronikání Němců a Maďarů, děj se co děj, za každou cenu a s každou obětí, vědouce, že kdyby právě tyto nejdůležitější strategické své posice — kde nám poslední tři staletí tolik odcizila — nyní opustili a ustoupili ještě více do vnitrozemí, že by se potom neudrželi dlouho už ani v tomto posud ryze českém a slovenském vnitrozemí; nutně by pak následoval pro Čechoslováky postupně trpký osud odnárodnění, jaký stihl druhdy násilím vyhubené Slovany pobaltické od moře baltického až ke dnešní germanisované vlasti Lužických Srbů v Prusku i Sasku, Čechů i Moravců na Kladsku, na Vratislavsku i Ratibořsku (bývalých to částí státu českého) — tak jako v Rakousku Čechoslováky na Moravském poli až k Dunaji a za Dunajem až k srdci Jugoslavie ... U příležitosti této budiž výslovně konstatováno, že veškeré informace národnostně-statistické, rozšiřované tendenčně z pramenů německých nebo maďarských o počtu Čechoslováků té které národně-smíšené krajiny, dlužno přijímati s krajní nedůvěrou, jelikož až podnes operují výhradně číslicemi notoricky falešné statistiky z famosních sčítání lidu, kterými nepřipustily vlády rakouské a uherské zjištění skutečných národnostních poměrů, nýbrž naopak hleděly pravdu zatemniti co nejvíce. Nezvratná fakta tato zjistila NRČ. svými důvěrníky na místě samém, ale resultát úřední statistiky to valně nezměnilo a protesty světu umlčeny. Nejlepším vyvrácením nesprávných těchto tvrzení jsou tisíce českých a slovenských škol, přeplněných čs. dětmi po svržení starého jařma a statisíce hlasů odevzdaných čs. kandidátům při tamních volbách i sčítání. Rovněž také s československými *krajany zahraničními po všem širém světě,* žijícími tam

dnes v počtu asi 2,300.000 Čechoslováků, navázala NRČ. v Praze od r. 1905 rozsáhlé, stále soustavnější styky národní, kulturní a hospodářské, vybudovavši od základu postupně vrcholnou instituci také ve směru tomto; vydala tiskem též 5 adresářů spolků a krajanů zahraničních, o jichžto společných zájmech uspořádala 1910 všeobecnou anketu. Dlouholeté ideální snahy tyto měly dobrý vliv jako příprava všeobecné národní solidarity Čechoslováků zahraničních po vypuknutí světové války. Podobně v zájmu věcné informace zpřátelené ciziny o národě československém navázala NRČ. rozsáhlé a vřelé přátelské styky s přáteli Čechoslováků v cizině, hlavně ve Francii, Velké Britanii, Belgii, Americe, Rusku, Jugoslavii, Italii a Španělsku a chystala se ve směru tom právě k velkolepým akcím dalším, když v tom vypukla světová válka. Také Slovanské sjezdy v Praze 1908 a v Sofii 1910 i předběžné průpravy k nim v Rusku měly za vedení poslance dra K. Kramáře svůj vznik v lůně NRČ. v Praze, která se prostřednictvím četných svých spolupracovníků ze všech vrstev inteligence vhodně uplatňovala při všech návštěvách z ciziny, jakož také při Sokolských sletech, výstavách a mezinárodních anketách. Nehlučná, ale promyšlená tato všecka práce NRČ. po veškerých stránkách československých národních potřeb doma i za hranicemi (přes to, že prostředky z každoročních subvencí českých korporací samosprávných a finančních byly velmi skrovné) rozvíjela se zdárně, autorita její rostla a také výsledky byly stále příznivější. Dlouhou řadou jednotlivých akcí propracován tu zevrubně do podrobností také celý pracovní program československého národa za společné kompromisní dohody všech stran.

Právě, když mělo býti přikročeno na základě dlouholetých zkušeností posavadních k reorganisaci celé instituce ve velkém slohu, nastal neočekávaně výbuch válečný a nastolena éra nejsurovějšího militarismu centrálních mocností, jaký od hunských a tatarských dob svět znal. Sympatie československého národa jistě z 99% byly na straně napadeného Srbska, Ruska a Francie. Jak jsme si oddechli, když se Velká Britanie velkodušně ujala znásilněné Belgie! *Národní rada česká v Praze* jako tehdejší nejvyšší společný orgán a representant československého národa, byla si dobře vědoma dějinně epochální chvíle; věděla, že na každém jejím krůčku teď bude záležeti více nežli kdykoli dříve. Především bylo odpovědným činitelům jasno, že bude naléháno na ni právě pro tento její *celonárodní význam,* jakého neměla bez odporu žádná z československých korporací, aby vyslovila svoji solidaritu s krvavým přepadnutím ubohého Srbska, sotva odloživšího vítězný junácký meč z osvobozovací války s tyranií tureckou, že bude usilováno, aby prohlásila svoji loyalitu Rakousko-Uhersku a protestovala proti přirozeným přátelům Čechoslováků, totiž proti Rusku, Francii, Velké Britanii a případně dalším jich spojencům. Vynuceného projevu toho, odporujícího smýšlení národa, by pak bylo využíváno k válečné agitaci ve vojsku domácím

i k balamucení desinformované ciziny, jakoby Čechoslováci se zločinně vyvolanou touto válkou souhlasili. Možnost organisovat hned za mobilisace jakoukoli revoluci, byla — zvláště za připravených k tomu vojenských opatření pruských, saských a bavorských — ovšem vyloučena a každý takový pokus byl by znamenal neodčinitelnou katastrofu bezbranného národa. Proto svolána počátkem srpna zvláštní schůze Národní rady české v Praze, kde z důvodů taktických usneseno zastaviti formálně veškerou činnost NRČ. až do skončení války a do uzavření míru. Potomní vývoj poměrů a opětovaný (marný ovšem) nátlak na NRČ. ve směru rakušáckém a protidohodovém, dokázal nejlépe správnost a prozíravost tohoto opatření NRČ. Druhou starostí NRČ. v dané situaci bylo: postarati se o okamžité zastavení vášnivého vzájemného nepřátelství jednotlivých českých stran politických uvnitř v národě, kteréžto prudké spory právě při vypuknutí války — nikoli bez intrik rakouských — vyvrcholily v »bellum omnium contra omnes«. Svolala NRČ. proto předsednictva poslaneckých klubů a stran politických k několika společným poradám o dané situaci — avšak do jiných místností (u posl. Ant. Švehly), ježto úřadovny NRČ. byly hlídány od vypuknutí války tajnou c. k. policií státní. Ke společné součinnosti získáni byli tehdy také zástupci československé sociální demokracie, kteří byli až do vypuknutí války s NRČ. pouze od případu k případu kooperovali; v organisaci NRČ. jsou nyní také oficiálně zastoupeni od července 1918. Skutečnost, že se takto podařilo za nastalé situace válečné rázem odstraniti vnitřní spory českých stran a položiti základy k budoucí solidaritě a spolupráci všech Čechoslováků, byla zajisté povznesením také pro vynikajícího účastníka těchto porad NRČ., tehdejšího poslance prof. dra. T. G. Masaryka před jeho odjezdem do Italie a ke Spojencům Ententy v prosinci roku 1914.

Ruskými vítězstvími a pádem Přemyšlu, kde českoslovenští vojíni všude konali spontanně bez jakékoli organisace ze svého vlasteneckého instinktu hned od počátku všemožné služby Dohodě, rozzuřená soldateska německo-maďarská vyvolala zvýšení pročiteské persekuce. Hledán viník a objeven — především v Národní radě české v Praze, jejížto předválečné velké spojení s Ententovou cizinou a s Čechoslováky ze zahraničí byly známy. Nad to pojmenovali si Čechoslováci zahraniční svoje revoluční ústředí v Paříži *Národní radou* zahraničních kolonií československých, kde uplatňovali se jako vedoucí činitelé skoro vesměs osobnosti, které bývaly v úzkém spojení s NRČ. v Praze, jakož byl člen NRČ. poslanec prof. dr. T. G. Masaryk ve Švýcarsku, na Rusi Jiří Klecanda a dr. Václav Vondrák, později též Bohdan Pavlů podobně jako v Americe bývalí důvěrníci NRČ. Náhodná ta skutečnost měla stejně náhodný protějšek doma, kde hromosvodem rakouské nenávisti byl vedle jiných předseda vydavatelstva Dohodě straních Národních listů poslanec dr. Karel Kramář, náhodou také předseda zahraničního odboru NRČ. a starosta České obce So-

kolské dr. Jos. Scheiner, rovněž člen předsednictva NRČ., uváděný v souvislost s legitimacemi sokolskými mezi českým vojskem pro jeho hromadné deserce na frontě a přechod do zajetí dohodových vojsk. Dne 21. května 1915 zatčeni dr. Kramář i dr. Scheiner a současně vykonána prohlídka v NRČ. i u mne jako jejího dlouholetého sekretáře a ačkoli zde už ovšem ničeho závadného nenalezeno (co bylo třeba schovati, bylo hned od mobilisace až do konce války dávno už v bezpečí), přece nastupováno v persekuci vždy dál a dále, zvláště po rozproudění revolučních akcí Čechoslováků zahraničních v Rusku, Francii a Americe. O zajímavých těchto věcech nelze se na tomto místě ovšem šířiti. Jen tolik buď konstatováno, že situace NRČ. nebyla zajisté nijak zpříjemněna faktem, že celkem 16 osobností z jejího vedení octlo se jednak ve vyšetřovací vazbě, jednak bylo pro velezrádu stiháno, obžalováno a částečně i k smrti odsouzeno a že NRČ. byla podněcována vyloučiti osobnosti ty ze svých řad, čehož nechtěla a neučinila, jakož činěna morálně zodpovědnou dokonce i za válečné akce zahraniční, poněvadž mívala prý »spojení s nepřítelem«!! Toto »Verbindung mit dem Feinde« byla proti NRČ. při vyšetřování v Praze i ve Vídni výtka docela běžná a kdyby nebyla prozíravě hned v srpnu 1914 NRČ. svou činnost formálně na oko zastavila, hrozilo nejen instituci samé, ale zároveň všem vlasteneckým předákům československým, kteří nebyli centrálním mocnostem příjemni, nejhorší. Přece však ani za těchto okolností nevynucen z NRČ. za všecka čtyři léta války ni jediný projev austrofilský nebo dynastický, neřku-li proti revolučním akcím Čechoslováků zahraničních a proti Dohodě; také ni haléře nikdy neupsala NRČ. na kteroukoli z osmi válečných půjček rakousko-uherských, aniž vyhověla opětovaným žádostem za doporučení jich našemu národu, *naopak* dala celý svůj reservní fond k disposici pro revoluční akce proti centrálním mocnostem. Činnost NRČ. v Praze musila pak ovšem zůstati ochromena a všecko potřebné bylo nutno zařizovati jiným způsobem, aby také další pozornost rakouských orgánů od ní byla odvrácena a aby nebylo snad vyšetřování proti ní obnoveno a nepřišlo se na stopu akcím, které zůstaly tak Rakousko-Uhersku přece jen utajeny až do jeho zaslouženého rozpadnutí se.

Když se přiblížil konec života zločinného starce Franze Josepha a měl býti obnoven rakouský parlamentarism, dohodla se většina českých stran politických zříditi dočasně k akcím vnitropolitickým společný Národní výbor český, který však v důsledcích nových poměrů po vstupu Ameriky do války, pádu ruského carismu a obnovení říšské rady skončil naprostou agonií. Obnoven byl teprve v červenci 1918 po velikých událostech na bojišti a slavných úspěších československých legií i hnutí Čechoslováků za hranicemi za vedení Masarykova, Benešova a Štefánikova, a to jako *Národní výbor československý,* který v říjnu 1918 rozvinul pak jako revoluční sbor záslužnou činnost, když po směrodatných

notách velmocí Dohody přiblížila se hodina národního osvobození Čechoslováků ze staletého kletého jařma. Tento Národní výbor to byl, jenž rozhodl také státní převrat z 28. října 1918 v Československé otčině a přetvořil se pak na revoluční ústavodárné *Národní shromáždění československé,* které zrušeno bylo teprve řádnými volbami do prvního parlamentu republiky.

Mezi tím nastala už také možnost, aby NRČ. obnovila svoji činnost, což učinila na jaře organisací národních sbírek a v září 1918 provedením nových voleb a po té reorganisací, při které po přistoupení také zástupců slovenských z jednomyslného usnesení slovenského klubu v Nár. shrom. přezvána nadále jako »*Národní rada československá v Praze*«. V její čelo zvolen v prosinci 1918 posavadní úřadující místopředseda poslanec Adolf Prokůpek, který byl v dobách válečné persekuce presidiální agendu její vedl. Místopředsedy jsou v období tomto: primátor hlav. města Prahy JUDr. Karel Baxa, senátor prof. dr. Boh. Němec, pí Renata Tyršová-Fügnerová, místopředs. senátu JUDr. Frant. Soukup, senátor opat Methoděj Zavoral v Praze, předs. zem. výboru moravského JUDr. Ladislav Pluhař jako předseda Moravské odbočky NRČ. v Brně, senátor vrch. rada Jos. Lukeš jako předseda Slezské odbočky NRČ. v Opavě, emer. ministr Fedor Houdek jako predseda Slovenskej odbočkv Národnej rady československej v Bratislave, prof. Fr. Mlada, předs. Karpatoruské odbočky NRČ. v Užhorodě a poslanec Kornel Stodola jako předseda odboru NRČ. pro čs. zahraničí. Prvním zpravodajem je emeritní sekční chef dr. Josef Pilař, pokladním zpravodajem dr. Frant. Lad. Scheichl a dohlížitelem zemský školní inspektor Vojta Beneš. Zastoupeny jsou v NRČ. tyto politické strany československé: republikánská strana zemědělského lidu, sociálně-demokratická strana dělnická, čs. strana socialistická, čs. strana lidová, strana národně-demokratická, živnostnicko-obchodnická strana středostavovská a strana pokrokových socialistů. Kromě toho jsou prostřednictvím Slovenskej odbočky NRČ. v Bratislave zastoupeny slovenská strana národná a slovenská strana ludová. Právním podkladem NRČ. je myšlenka společné parlamentní komise čs. politických stran, k níž jsou přibráni důvěrníci ze všech oborů života národního. Oficiální zástupci čs. politických stran zastoupených, delegáti zemských odboček NRČ. a odboru NRČ. pro čs. zahraničí společně se členy předsednické komise NRČ. kooptují další členy tak, aby plenum Národní rady čs. (ústřední sbor) čítalo nejméně 100 a nejvýše 140 členů (mužů i žen) z osvědčených pracovníků československé národnosti. Toto plenum volí si předsedu, 10 místopředsedů, jakož další činovníky, mezi nimi předsedy poradních odborů a čestného národního soudu NRČ., kterěžto osobnosti tvoří předsednickou komisi NRČ. Dále volí ústř. sbor výkonný výbor NRČ., nepříliš četný. Ústřední sbor je plnomocný a nejvyšší orgán NRČ. Předsednictvu náleží péče o vyřizování jednotlivých otázek buď ve schůzích, buď za dohody se

zpravodaji nebo přímo s kanceláří jako národním sekretariátem. Ústřední sbor volí za účelem zevrubných revisí také 5člennou přehlížitelskou komisi. Všecka funkční období zásadně trvají 3 roky. V otázkách povahy ryze politické, pokud se týkají programu nebo taktiky čs. politických stran, může NRČ. činiti platná usnesení jen, je-li docíleno jednomyslné dohody politických stran; jinak rozhoduje nadpoloviční většina přítomných.

Práci svou rozvíjí NRČ. ve směru působnosti *pracovních odborů poradních,* jež jsou tyto: 1. Politický pro otázky národněpolitické, pokud by jich neřešil výkonný výbor nebo ústřední sbor. 2. Samosprávný pro národnostní otázky autonomie obecní, okresní, župní i zemské. 3. Národohospodářský a sociální, jakož pro národní evidenci pozemkovou a kolonisační. 4. Osvětový a školský. 5. Jazykově-právní a pro národní otázky zaměstnanecké 6. Vlastinový (dříve menšinový) pro národnostně-smíšená území čs. republiky. 7. Pro otázky československého zahraničí. 8. Pro informaci ciziny o čs. národě a navzájem informací našich o cizině; připojen je také Slovanský výbor. 9. Pro národnostní archiv jako sbírku dokumentů a informací ve věcech národnostních. 10. Finanční (pro otázky prostředků k národnostní čs. obraně a zvláště též pro úpravu sbírek na národní účely). Pro otázky národní cti zřízen jest pro členstvo NRČ. čestný národní soud. — NRČ. vydává také dokumentární všenárodní měsíčník »Čechoslovák« a sborník pro otázky čs. krajanů zahraničních »Naše zahraničí«, jakož publikuje podle jevící se potřeby česky a slovensky nebo cizími jazyky. Finanční prostředky získává NRČ. každoročními (bohužel nepostačujícími) subvencemi čs. korporací samosprávných, finančních a hospodářských, a to vesměs výhradně prostřednictvím ústředí v Praze, jež samo uhražuje veškeré náklady také zemským odbočkám NRČ. Mimo zemské odbočky nemá ústředí NRČ. žádných pobočných organisací ani sborů důvěrnických, opatřujíc si podle potřeby případné informace na základě zvláštní úvahy a okolností buď přímo nebo prostřednictvím korporací samosprávných nebo jednot a matic obranných.

Činnost NRČ., podávající za dvacet let uplynulých tolik bohatých zkušeností a poznatků, je ovšem nyní v samostatném našem státě značně odlišná od její někdejší práce za dob Rakousko-Uherska. Po našem státním převratu vzniklo dosti rozšířené mínění, že všecko, čeho náš národ potřebuje, *nadále* obstará náš národní stát. To byla ovšem veliká chyba, jíž dopustili se také nejlepší synové národa bez jakéhokoli zlého úmyslu. Bohudík, dnes už po 5 letech vývoje všichni tito činitelé, informovaní o skutečném stavu poměrů, mají o věci názor správný, poznavše, jak býval by osudný omyl, kdybychom byli po formálním prohlášení československé státní samostatnosti zanechali další svépomocné práce národní. Zvláště pak Národní radě československé — ústředí i zemským odbočkám — kyne na všech stranách tolik práce i úkolů iniciativních, prostředkovacích a sjednocovacích, tolik po-

vinností uplatňovati společné všem nám národní zájmy československé na základě příslušných zákonů i správních nařízení a dalších akcí oficiálních, že by bylo vskutku nezbytno *Národní radu československou* založiti, kdyby jí náš národ posavad neměl. Národní rada čs. považovala vždycky za svůj málo sice vděčný, ale za to pro náš národ i stát nad jiné záslužný úkol *prostředkovati* ke smírné dohodě mezi soupeřícími čs. stranami politickými a mezi dalšími znesvářenými činiteli, kdykoli běželo o společné zájmy všeho národa našeho i Slovanstva vůbec. Je to tím důležitější, jelikož naši odvěcí národní odpůrci neustávají ve své nepřátelské činnosti u nás doma i za hranicemi republiky, nechtějíce dopřáti našemu národu a obnovenému vzkvétajícímu státu žádoucího klidného rozvoje zvláště na poli hospodářském a sociálním v zájmu zabezpečení naší republiky jako státu budoucnosti, uchráněného bolestných poválečných katastrof států sousedních.

Prvním úkolem Národní rady čs. zůstává ovšem přispěti cestou svépomoci k zabezpečení a šťastnému rozvoji čs. republiky za všech okolností. Podle výroku Národního Osvoboditele presidenta Masaryka v novoroční den 1919 k deputaci NRČ. má býti Národní rada čs. republice žádoucím »všenárodním korektivem«. Při tom vzhledem k pochopitelným počátečným obtížím mladého státu, zvláště za trvající dosud světové krise, má NRČ. za svou povinnost loyálně podporovati čs. státní orgány a přispěti tak, aby byla vybudována žádoucí autorita republiky, kdekoli toho vyžaduje vyšší zájem veřejný. Jako vždycky dříve i nadále chce býti NRČ. především ku pomoci sociálně slabým členům národa, hlavně v územích národnostně-smíšených i v čs. zahraničí už z prostého poctivého altruismu a útrpnosti s utlačeným. Čechoslováci nechtějí sami nikoho utiskovati a opláceti všecko zlé, co zakusili na vlastním těle od Němců a Maďarů, ale nelze ovšem pasivně viděti, že ještě nyní v pátém roce republiky a po národním osvobození nepřestává agitace nepřátelská drze intrikovati a podněcovati proti Čechoslovákům hlavně v územích vlastinových, kde žijí v lokální menšině, i proti Československu vůbec.

Československý národ odolal přečetným a druhdy ještě mocným nepřátelům za dob nejtvrdší poroby, jakož i za krise státního převratu, který byl očekáván na dobu pozdější a zastihl nás vlastně na prahu příprav. Tím spíše tedy odoláme každé nástraze i každému nebezpečí dnes po šestiletém rozvoji a utvrzení naší státní a zvláště též vojenské správy, když jsme už dovedli značně navázati na přerušené (před třemi stoletími resp. u bratří slovenských mnohem déle) vedení věcí státních a dovedli si získati pro poctivě demokratickou čs. republiku tolik vážných a upřímných přátel také všude za hranicemi, díky především prvnímu presidentovi republiky a prvnímu ministru věcí zahraničních. Nejednou opakovali bezmyšlenkovití řečníci, zvláště z tábora německého a maďarského, že čs. republika je rovněž složka k t. zv.

»balkanisaci« střední Evropy a že prý jsou v Československu podobné národnostní třenice jako v býv. Rakousko-Uhersku. Každý zajisté může se přesvědčiti na příkladě tomto, jak nevěcný je to obrat polemický. Bylo už výše poukázáno na nemorálnost národnostních poměrů v bývalé habsburské monarchii, kde v obou centralisujících polovinách říše celkem jedna třetina obyvatelstva německého nebo maďarského utlačovala většinu spoluobčanů národností jiných. Naproti tomu zůstane nezvratným faktem, že naše čs. republika, obsahující odvěkou oblast (byť zmenšenou) našeho národa a bratří Karpatorusů (kteří se k nám z přirozených důvodů geografických i dalších připojili), má většinu státotvorné národnosti čs. a že je tedy oprávněný náš nárok v duchu mírových smluv i směrodatného ustanovení ústavních zákonů čs. republiky z 29. února 1920, aby menšina resp. menšiny podrobovaly se většině a nechtěly snad illegálně terrorisovati čs. většinu zachraňováním nemožné dnes už někdejší državy německé v býv. Rakousku a maďarské v býv. Uhrách. Není zajisté od místa připomenouti zde definitivní číslice ze sčítání lidu v čs. republice podle soupisu z 15. února 1921, podle něhož měla čs. republika 13,611.349 všeho obyvatelstva, z čehož čs. příslušníků státních 13,372.406. Z těchto čs. příslušníků státních bylo národnosti československé 8,760.957 (tedy 65.51%) a národnosti ruské 461.466 (tedy 3.45%). Naproti tomu menšiny německé čítaly 3,123.448 (23.36%), menšiny maďarské 747.096 (5.59%), polského živlu bylo 75.852 (0.57%), živlu židovského 180.535 (1.35%) a jiných 23.052 (0.17%). Cizích státních příslušníků bylo napočteno 238.943. Dále budiž ještě uvedeno: Velká Praha s úhrnem 676.657 obyvatel měla 663.295 čs. státních příslušníků, z čehož bylo 624.744 národnosti československé, 30.429 národnosti německé, 5.959 národnosti židovské a 2.163 jiné.

Činnost Národní rady československé jako celonárodního svépomocného ústředí má *na stráži* státotvorného našeho národa i republiky sbližovati jako vrcholná organisace na neutrální své půdě všecky věrné Čechoslováky, korporace i jednotlivce, muže i ženy, bez rozdílu politického, náboženského nebo názorů sociálních k ušlechtilé spolupráci pro vyšší národní zájmy a zdar Československa a tím i pro všecky ušlechtilé ideály civilisovaného lidstva, humanity, pravdy a toužebného štěstí, jak je mírumilovný národ československý ve své půldruhatisícileté otčině vyznával už za dávné minulosti a jak se k nim hlásí také dnes na prahu nové epochy svého budoucího rozvoje.

(Zvláštní otisk z »Čechoslováka« III. roč., II. vydání.)

Svým nákladem vydala

Národní rada československá v Praze

(dříve Národní rada česká)

v komisi nakladatelství Bursík a Kohout, knihkupců university Karlovy a České akademie v Praze mimo jiné tyto publikace:

Základní řády Národní rady československé v Praze z 13. března 1919. (Mimo trh knihkupecký.)
Národní rada česká. Informace z r. 1907 (česky, rusky, franc.). Rozebráno.
Die nationale Steuerleistung und der Landeshaushalt im Königreiche Böhmen. Antwort auf die Erwängungen des Prof. Dr. Wieser. Ref. dr. Lad. Dvořák, dr. F. Fiedler, dr. Josef Herold, dr. Dobroslav Krejčí a dr. Theodor Živanský. Uebersetzung von Dr. Georg Hoetzel 1905. (Česky vyšlo z podnětu NRČ. nákladem J. Otty v Praze.)
Soukromé sčítání lidu 1900 a Gautschovy volební předlohy. Sestavil vzhledem k jihočeským okresům Antonín Hubka 1906.
Anketa o slovanském postupu (stručný obsah). Ref. red. Josef Kuffner. Vydáno ve všech slovanských řečích. 1907. Rozebráno.
Slovanská výsťava. Ref. dr. K. Kramář a dr. Jar. Preiss. Návrh předběžný. Vydáno 1908 česky, rusky a polsky.
Slovanská banka. Ref. dr. K. Kramář a dr. Jar. Preiss. Návrh předběžný. Vydáno 1908 česky a rusky.
Jednání I. přípravného Slovanského sjezdu v Praze roku 1908. Protokol upravil Bohdan Pavlů 1910. Rozebráno.
Slovanská vzájemnost v časopisech. Referát Jaromíra Hrubého pro Slovanský sjezd v Sofii 1910.
Slovanská výstava umělecká, umělecko-průmyslová a národopisná v Praze. Návrh programu a organisace, vypracovaný výstavní komisí Slovanského výboru NRČ. v Praze. Ve všech slovanských řečích 1910.
Národopisné oddělení Slovanské výstavy v Praze. Návrh výstavní komise při slovanském výboru NRČ. Ref. dr. Lubor Niederle. Vydáno 1911 česky, rusky a polsky.
Dr. L. Niederle a dr. K. Chotek: Projekt slovanské výstavy národopisné.
Posl. dr. Josef Herold: O české řeči úřední. Řeči, pronesené 1908 vůči projevům německého poslance dra Ad. Bachmanna.
Posl. dr. Josef Herold: Ueber die böhmische Amtssprache. Eine Entgegnung auf die Kundgebungen des Abgeordneten Dr. Ad. Bachmann.
Prof. dr. Ot. Srdínko: L'université tchèque — l'enfant gâté. Réponse a M. le prof. docteur A. Sauer. 1909.
Prof. dr. Ot. Srdínko: Die »verhätschelte« böhmische Universität. Eine Antwort dem Prof. Dr. A. Sauer. 1909.
Dr. Srdínko: Replika prof. Sauerovi: »Pražské university«. 1910.
Prof. dr. Josef Šusta: Le décret de Kutná Hora (1409—1909). Discours pronnoncé a l'hôtel de ville de Prague, le 17 janvier 1909. Traduit par Henri Hantich.
Posudek Národní rady české o vládní Bienerthově osnově zákona říšského, týkajícího se úpravy jazyka úřadů státních v král. Českém, se zřetelem k současné osnově zákona o vládách krajských v král. Českém a nutných tím změnách v organisaci správy politické. Vydáno 1909 česky i v překladu německém, spolu s národnostní mapkou zemí koruny České.
Adresář zahraničních Čechů. IV. doplněné vydání z r. 1911. Za součinnosti II. oddílu zahraničního odboru Národní rady české sestavil Jaroslav Španihel, koncipista NRČ. Doplňky a opravy z r. 1913.
Adresář Čechů ve Spojených státech severoamerických. (Za pomoci E. St. Vráze a Josefa Tvrzického.) Praha 1913.

Dotazník pro anketu o českém vystěhovalectví dle porad zahraničního odboru Národní rady české 1910. Ref. dr. Jan Auerhan a Aug. Seifert. (Mimo trh knihkupecký.)

Anketa o českém vystěhovalectví, uspořádaná zahraničním odborem NRČ. Přehled odpovědí podávají dr. Jan Auerhan, Jan Hejret a Alois Svojsík. V Praze 1912.

Národní rada česká. Napsal Augustin Seifert. Zvláštní otisk z publikace »Čechové a jejich práce obranná«. V Praze 1912.

Pokyny pro sčítání lidu po stránce národnostní ve smyslu porad sčítací komise menšinového odboru NRČ. S úvodem prof. dra Albína Bráfa. Ref. Ant. Bašta, dr. Jindř. Metelka, Karel Stan. Sokol a Jos. Škába. 1910.

Die Oesterreichische Umgangssprachenerhebung im Lichte der Wahrheit. Dokumente zur Information des Auslandes. Ref. dr. Dobroslav Krejčí, Ant. Hubka, Frant. Kálal, dr. Ant. Boháč a dr. Frant. Weyr. 1911.

J. Hantich: La popolsumigo en Austrio 1910. La traduko de l'artikolo en la franca gazeto »Courier Européen«, No. 11 de la 1911. Přeložil Vojtěch Kraus.

Dotazník o myšlence dobrovolné národní daně na základě zásad, vypracovaných 1910 finančním odborem NRČ. Ref. dr. Josef Pilař.

Zemský rozpočet a jeho rozdělení dle národnostního klíče. Napsal Frant. Čihák (Felix Ševcovic). Otisk ze »Správního Obzoru« 1912.

Count Lützow: Bohemia. Reprinted from the 11th edition of the »Encyclopaedia Britannica«, published by the University of Cambridge. Prague 1911. (Vydání Frant. hr. Lützowem autorisované.)

Josef Lukeš: Obraz Slezska v číslech. Vydání se statist. tabulkami. 1913.

Může-li býti tak zvaný zákon Koliskův sankcionován? Dobré zdání NRČ. z 23. prosince 1912 při zprávě německých listů, že návrh Koliskův bude obnoven. Ref. JUDr. Ferd. Pantůček. 1913.

Kann die sogenannte »Lex Kolisko« sanctioniert werden? Gutachten des Böhmischen Nationalrates vom 23. Dezember 1912. Ref. JUDr. Ferd. Pantůček.

Informace Národní rady české v Praze 1909—1918: 1. Stanovisko NRČ v otázce našeho národohospodářského posílení z 18. ledna 1909. Podle návrhu prof. dra Albína Bráfa. 2. V zájmu rovnoprávnosti na železnicích. 1909. 3. K dějinám českého školství v Dolních Rakousích. 1912. Ref. poslanci dr. Frant. Drtina, dr. Boh. Franta a Antonín Kalina. 4. Zájmy českého obchodu a průmyslu při obstarávání potřeb státních drah v obvodu zemí koruny České. 1913. 5. Pragmatická sankce a její význam pro země koruny České. Podle návrhu prof. dra Boh. Baxy. 1913. 6. Nová úprava veřejných sbírek v království Českém. 1913. 7. Národní rada česká o oktroji krajských vlád v král. českém. Usnesení z 27. května 1918. Ref. Josef Škába.

Řeč presidenta Ad. Prokůpka u hrobu poslance dra Jos. Herolda, předsedy NRČ., v desátý výroční den jeho úmrtí. 1918.

Národní rada česká a naše obranné organisace. Napsal Augustin Seifert. Otisk z Národní čítanky, vydané nakladatelstvím Bedř. Kočího. 1918.

K 70. narozeninám presidenta T. G. Masaryka 7. března 1919.

Pomněnka československé Americe. 1920. (Zvl. otisk z N. Z.)

Aug. Seifert: K 250. výročí smrti největšího našeho emigranta J. A. Komenského. (Zvl. otisk z N. Z.) 1920.

ČECHOSLOVÁK. Všenárodní měsíčník dokumentární. Vydává Národní rada československá v Praze se svými odbočkami v Brně, Opavě, Bratislavě a Užhorodě. — Red. Aug. Seifert. Ročník I. Kč 12.—, II. Kč 26.—, III. Kč 9.—.

NAŠE ZAHRANIČÍ. Sborník Národní rady československé v Praze, orgán odboru NRČ. pro čs. zahraničí. — Red. dr. Jan Auerhan. Roč. I. až V. po Kč 20.—, VI. vychází.

Redakce a administrace v kanceláři Národní rady československé v Praze-I., Valentinská 1.

Tiskli Neuber, Pour a spol., Praha I., Bílkova ul. 17.

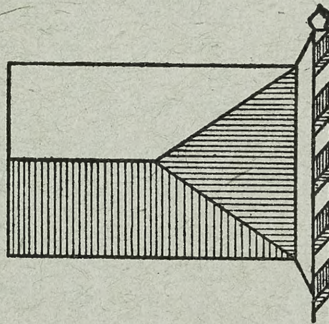
STÁTNÍ ZNAKY REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

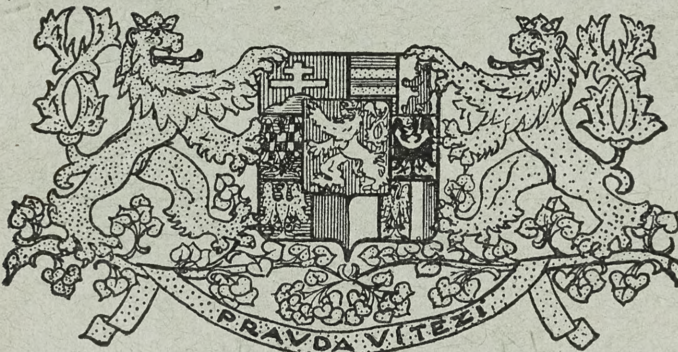
podle zák. z 30. března 1920 (sb. z. a n. 252.)

Zlatá, modrá, černá, červená, bílá.